

NOTATKA

Z posiedzenia Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Data posiedzenia: 15 grudnia 2009 r.

Nr posiedzenia: 97

Posiedzeniu przewodniczył: senator Jerzy Chróścikowski – przewodniczący komisji.

Porządek posiedzenia: 1. Informacja na temat oceny funkcjonowania i programu restrukturyzacji jednostek badawczo-rozwojowych podległych Ministerstwu Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Małgorzata Adamczak, Przemysław Błaszczyk, Jerzy Chróścikowski, Lucjan Cichosz, Piotr Głowski, Henryk Górski, Kazimierz Jaworski, Ryszard Knosala, Sławomir Kowalski, Ireneusz Niewiarowski, Jan Olech, Grażyna Sztark, Grzegorz Wojciechowski, Eryk Smulewicz

- zaproszeni goście:
  - Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi:
    - podsekretarz stanu Marian Zalewski,
    - zastępca dyrektora w Departamencie Doradztwa, Oświaty Rolniczej i Nauki Marek Cieśliński,
    - naczelnik Wydziału Nadzoru i Organizacji Nauki w Departamencie Doradztwa, Oświaty Rolniczej i Nauki Ryszard Jastrząb,
  - Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w Warszawie:
    - dyrektor prof. Roman Grzybowski,
  - Instytut Melioracji i Użytków Zielonych:
    - dyrektor prof. Edmund Kaca,
  - Instytut Zootechniki Państwowy Instytut Badawczy:
    - dyrektor prof. Jędrzej Krupiński,
  - Instytut Ochrony Roślin Państwowy Instytut Badawczy:
    - dyrektor doc. Marek Mrówczyński,
  - Instytut Weterynarii Państwowy Instytut Badawczy:
    - sekretarz naukowy prof. Jacek Kuźniak,
  - Instytut Upraw Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowy Instytut Badawczy:
    - zastępca dyrektora ds. naukowo-badawczych prof. Stanisław Krasowicz,
  - Instytut Budownictwa, Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa:
    - dyrektor prof. Andrzej Myczko,
  - Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich:
    - dyrektor prof. Grzegorz Szychalski,
  - Instytut Warzywnictwa im. Emila Chroboczka:
    - dyrektor prof. Franciszek Adamicki,
  - Instytut Sadownictwa i Kwiaciarstwa:
    - zastępca dyrektora ds. naukowo-badawczych prof. Edward Żurawicz,
  - Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin:

- dyrektor prof. Edward Arseniak,
- Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych:
  - prezes Stanisław Kasperczyk,
  - poseł Eugeniusz Kłopotek.

Przebieg posiedzenia:

Ad. 1 Informację przedstawił podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Marian Zalewski. Obecnie w nadzorze ministra rolnictwa pozostaje 14 jednostek badawczo-rozwojowych, które funkcjonują jako instytuty naukowe. Ich liczba ulegnie zmianie w wyniku konsekwentnie prowadzonej restrukturyzacji, mającej na celu powstanie silnych kadrowo, organizacyjnie i naukowo podmiotów. Prowadzona przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi restrukturyzacja jednostek badawczo-rozwojowych, polegająca na ich łączeniu lub likwidacji jest prowadzona na podstawie przyjętego do realizacji przez kierownictwo resortu 21 września 2007r. dokumentu pod nazwą „Kierunkowe propozycje zmian w zapleczu badawczo-rozwojowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na tle powstającego programu zmian w systemie polskiej nauki i szkolnictwa wyższego”. Zdaniem przedstawiciela ministerstwa rolnictwa, w ramach europejskiej współpracy rolnicze jbr-y nie są może liderami w swoich obszarach, ale stają się coraz aktywniejsze i efektywniejsze. Wszystkie uczestniczyły w 6 Programie Ramowym UE, a także realizują badania w ramach 7 Programu Ramowego oraz innych inicjatywach międzynarodowych, korzystając z dostępnych funduszy na badania w ramach Europejskiej Przestrzeni Badawczej. Wysoki poziom naukowo-wdrożeniowy rolniczych jbr-ów potwierdza także ocena dokonywana przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, według której wszystkie zostały zakwalifikowane do I i II kategorii, a 8 z nich ma ustanowione przez Radę Ministrów programy wieloletnie, w ramach których realizowane są zadania o charakterze służb publicznych szczególnie istotne z punktu widzenia polityki państwa.

W trakcie dyskusji dyrektorzy instytutów podkreślali, że są to znane na świecie jednostki, mające osiągnięcia na poziomie europejskim. Mimo, że sektor rolno-spożywczy w decydującej mierze jest prywatny, a większość międzynarodowych koncernów prowadzi własne badania naukowo-badawcze, to instytuty bardzo dobrze zaadaptowały się do nowych warunków wolnorynkowych. Realizują wieloletnie programy badawcze uchwalone przez Radę Ministrów, a 5 z nich posiada prestiżowy status Państwowego Instytutu Badawczego. Zatrudniają kadrę przygotowaną do rozwiązywania wszystkich problemów z zakresu rolnictwa i gospodarki żywnościowej, gotową do podjęcia poważnych zobowiązań krajowych i międzynarodowych. Zwracano również uwagę na niespójny system finansowania nauki, negatywnie oceniono proponowane zmiany dotyczące finansowania jednostek badawczo-rozwojowych w Polsce.

W dalszej części dyskusji głos zabrał prof. Grzegorz Szychalski, dyrektor Instytutu Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich, pierwszej instytucji powstałej z połączenia Instytutu Roślin i Przetworów Zielarskich oraz Instytutu Włókien. Instytut prowadzi badania nad roślinami i przetworami zielarskimi oraz roślinnymi produktami leczniczymi, dietetycznymi środkami spożywczymi i żywnością funkcjonalną. W Instytucie Roślin i Przetworów Zielarskich opracowano większość receptur i technologii polskich ziołowych produktów leczniczych (ponad 350 produktów). IRiPZ jako partner w Centrum Zaawansowanych Technologii planuje i wdraża nowe substancje naturalne mogące mieć zastosowanie w profilaktyce chorób cywilizacyjnych, inżynierii komórkowej mającej na celu modyfikację i wzbogacenie profilu zawartości substancji aktywnych biologicznie. Instytut będzie również prowadził badania związane z diagnostyką farmakogenetyczną (zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności terapii i poszukiwanie nowych markerów farmakogenetycznych) oraz z diagnostyką nutrogenomiczną na rzecz bezpieczeństwa żywności i konsumenta w odniesieniu do nutraceutyków i dodatków żywieniowych. Niepodważalnym dorobkiem instytutu w zakresie hodowli są zarówno prace bezpośrednio zmierzające do otrzymania nowych odmian, jak i prace związane z biologią roślin, oceną działania czynników mutagennych, analizą materiału wyjściowego do hodowli (dotychczas uzyskano rejestr 19 oryginalnych odmian). Wraz z opracowaniem całokształtu warunków uprawy i nawożenia, Instytut przekazał do praktycznego stosowania instrukcje uprawy 44 gatunków roślin zielarskich.

W podsumowaniu posiedzenia wskazywano, że oprócz finansowania prowadzonych badań, równie ważnym zagadnieniem jest dofinansowanie z budżetu państwa przeznaczonego na naukę,

działalności wspomagającej badania i popularyzatorskiej, które przede wszystkim gwarantują efektywne zastosowanie wiedzy teoretycznej w praktyce. Ten aspekt ma znaczenie w sektorze rolnym, gdzie występuje znaczne rozdrobnienie organizacyjne podmiotów gospodarczych zainteresowanych wykorzystaniem najnowszych osiągnięć nauki. Stwierdzono, że stan nakładów na naukę i warunki finansowania badań oraz działalności statutowej w Instytutach, nad którymi nadzór sprawuje minister rolnictwa, są wysoce niezadowolające. Mimo tych niekorzystnych uwarunkowań jednostki te realizują badania naukowe na wysokim poziomie, a ich wyniki skutecznie wspierają procesy decyzyjne dotyczące polityki rolnej realizowanej przez ministra rolnictwa.

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.

Sporządzono w Biurze Prac Senackich